

Branko Dolinar - sedemdesetletnik

Branko Dolinar je botanik, ki s svojim vztrajnim raziskovanjem in netrudnim delovanjem na področju botanike že dolgo vrsto let pomembno prispeva k poznavanju domače flore. Poznamo ga kot strastnega ljubitelja narave, naravovarstvenika, raziskovalca botanične zgodovine, fotografa in seveda vseživljenjskega prostovoljca. Z zapisom v naši društveni reviji ga želimo počastiti ob njegovi 70-letnici.

Rodil se je leta 1947 v Ljubljani, v Šiški, v naravoslovno usmerjeni družini. Stik z naravo je navezal že zgodaj, saj so z družino pogosto hodili na planinske in gobarske izlete. Po poklicu je Branko elektrotehnik, kasneje pa je ob delu doštudiral na višji komercialni šoli. Leta 1982 se je priključil gorski straži Planinskega društva Ljubljana-Matica (sedaj Odssek za varstvo gorske narave) in to je zaznamovalo njegovo botanično pot. Vseskozi je veliko zahajal v hribe, prehodil mnogo veznih planinskih poti, se uril v gibanju v naravi in na ta način spoznaval različna območja, kar pride prav pri terenskem botaničnem delu. Prek karizmatičnih zavarovanih rastlinskih vrst, kot so kamniška murka ter lepi čveljci, je začel spoznavati tudi druge vrste rastlin, ne le teoretično, pač pa na njihovih rastiščih, v naravi. Veliko spodbudo za raziskovanje redkih in ogroženih rastlin mu je predstavljal Rdeči seznam praprotnic in semenk. Njegovi prvi botanični mentorji so bili dr. Nada Praprotnik, prof. Stane Peterlin, dr. Peter Skoberne, prof. Tone Wraber, dr. Andrej Seliškar, največ poti pa je prehodil s prof. Vladom Ravnikom.

Branko veliko svojega botaničnega časa namenja kukavičevkam. Prvi članek o grezovki je leta 1996 ob pomoči Staneta Peterlina objavil v reviji *Proteus*, po več kot dvajsetih letih botaničnega raziskovanja pa je tej očarljivi skupini rastlin leta 2015 posvetil knjigo *Kukavičevke v Sloveniji*. S pridom jo uporabljajo tako poklicni kot ljubiteljski botaniki, z njo pa je približal divje orhideje tudi širši publiki.

Veliko njegovih poljudnih zapisov o ogroženih rastlinah je izšlo v revijah *Moj mali svet*, *Delo in dom* ter *Naša žena*. Že leta 2002 je postavil spletno stran Slovenske orhideje s slikovno predstavitevijo 70 vrst orhidej, kolikor jih je bilo v takrat aktualni izdaji *Male flore Slovenije*. V reviji *Hladnikija* redno in z veseljem beremo Brankove prispevke, posebej pa omenimo še njegov elaborat o Loeselovi grezovki, ki ga je leta 2000 napisal za Agencijo Republike Slovenije za okolje (ARSO).

Med zanimivimi Brankovimi botaničnimi zgodbami je tista o odkrivanju provansalske kukavice. Uspevanja te vrste Branku pri nas nikakor ni uspelo potrditi. Pa se je zato zapeljal v Provanso, jo tam poiskal, si ogledal rastišče, prespal in se naslednji dan odpravil domov. Znanje in izkušnje iz Provanse je uporabil za iskanje vrste pri nas in jo – našel! Podobno napeta je zgodba o iskanju jadranske smrdljive kukavice v Beli krajini in še katera.

Poleg kukavičevk Branka zanimajo predvsem mesojede rastline, posebej mešinke. Odkril je številna nova nahajališča teh ogroženih rastlin. Nabira tudi semena za Botanični vrt v Ljubljani. Svoje podatke, ki zajemajo tudi številne druge vrste, redno in skrbno vnaša v podatkovno zbirko *FloVegSi*, tako da so podatki zabeleženi in dostopni tudi drugim.

Kot poznavalec so ga k sodelovanju povabili sodelavci Zavoda Parnas, s katerimi kot prostovoljec sodeluje od leta 2002. Zavod je začel s prvimi akcijami za ohranitev mokrišč v Mišji dolini. Seveda je poznavanje rastlinskih vrst, ki tu uspevajo, predpogoj za ohranjanje. O njihovem sodelavcu Branku nam je vodja zavoda ga. Metka Starič povedala takole:

»Branko Dolinar je v letu 2010 kot Parnasov prostovoljec vodil popis zavarovanih rastlinskih vrst z rdečega seznama v okviru projekta Rdeči seznam Mišje doline, ki sta ga

Zavodu Parnas sofinancirala Urad vlade za komuniciranje in Ministrstvo za okolje in prostor. S svojo srčnostjo je navdušil številne domačine, da hodijo naokrog odprtih oči, s fotoaparati in s priročnikom za prepoznavanje orhidej in ostalih zavarovanih vrst. Večkrat nas preseneti z zanimivimi novicami iz arhivov, zgodovine, botanike ... za našo spletno stran ali Troblo - glasilo občine Velike Lašče. Na obisk Mišje doline pripelje strokovnjake in ljubitelje narave iz vse Slovenije, naš nepogrešljiv strokovni sodelavec je tudi pri obiskih naravovarstvenikov iz tujine. V sodelovanju z Brankom Dolinarjem sedaj pripravljamo že nove aktivnosti v Mišji dolini, začenja se novi kohezijski projekt Marja - mala barja, kjer Zavod Parnas sodeluje kot partner (vodilni partner projekta je Zavod za varstvo narave). Lepo je imeti tako srčnega in zvestega sodelavca«. (Metka Starič, Zavod Parnas)

Branko širi poznavanje Mišje doline na zanimivih predavanjih za odrasle in mladino pa tudi skozi fotografske razstave v interpretacijskem centru Parnas v Robu in na Trubarjevi domačiji, s tem opozarja na naš odnos do ogroženih vrst ter izpostavlja pomen razglasitve območja Natura 2000. S prof. Boštjanom Surino in tujimi strokovnjaki sodeluje tudi v projektu Nigritella, kjer so aktivnosti posebej posvečene kukavičevkam. Neprecenljiva je njegova pomoč tako študentom, ki se lotevajo kukavičevk v svojih magistrskih nalogah, kot tudi številnim botaničnim kolegom, ki želijo obiskati kakšno znano nahajališče določene vrste.

Branko je član Botaničnega društva Slovenije od ustanovnega zbora. Sam pravi, da je z njim zelo napredoval. Redno se udeležuje mesečnih predavanj, pogosto se udeleži popisovanja flore in drugih ekskurzij. O naravi in svojih raziskovanjih rad predava tako planincem v matičnem društvu, kot drugim ljubiteljem narave v Botaničnem vrtu, v Zavodu Parnas ... Leta 2016 je za svoje predano delo prejel diplomu dr. Angele Piskernik, to je najvišje priznanje Komisije za varstvo gorske narave Planinske zveze Slovenije, ki jo prejmejo gorski stražarji, varuhi gorske narave in drugi zaslužni posamezniki za svoje življenjsko delo na področju varstva in ohranjanja gorske narave. Aktiven je še marsikje. Na spletni strani Planinske zveze Slovenije nam predstavlja zavarovane in ogrožene vrste Slovenije, na strani PD Ljubljana-Matica pa poleg teh še tujerodne rastlinske vrste v Sloveniji.

Sam pravi, da ima srečo. Njegova žena ima razumevanje za njegov hobi. Velikokrat ga spremlja na terenu, na ekskurzijah in srečanjih. Tudi ona je ljubiteljica narave in se na rastline izvrstno razume. Branko ima veliko botanične literature, ki mu skupaj s prijatelji, bazo FloVegSi in botaničnim društvom nudi vse, kar potrebuje za botanično delo. Tudi v prihodnje želi ostati samo ljubitelj, saj mu botanika pomeni predvsem konjiček in zadovoljstvo v vsakdanjem življenju. Ob njegovem okroglem jubileju mu botanični kolegi iskreno čestitamo in mu želimo veliko uspešnih in navdihujočih raziskovalnih botaničnih poti.

ANKA RUDOLF & BRANKA TRČAK